

забезпеченню громадської безпеки. Координаційна діяльність та аналітична робота між правоохоронними органами спрямовані на запобігання кримінальним правопорушенням та розробку ефективних заходів протидії злочинності.

УДК 340:378-351.74(043.2)

Кришевич О.В., к.ю.н., професор,
Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, Україна

ВИКЛАДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Відповідно до чинного законодавства, вища освіта це сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти [1]. Серед освітніх установ окремо виділяють заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, які являють собою заклади вищої освіти державної форми власності, які здійснюють на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах середнього та вищого складу Національної поліції України, начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань [1]. Без якісних кадрів, неможливо побудувати ефективну правоохоронну систему, а питання підготовки кадрів для правоохоронних органів, є важливою складовою і вирішення питання підготовки кадрів для правоохоронних органів не можна в контексті загальної освітніх проблем. Оскільки майбутні працівники правоохоронних органів повинні не тільки набути широкі знання в галузі права, але володіти спеціальними знаннями та навичками, необхідними для виконання повноважень співробітника поліції, тому що існує велика різниця між теорією та практикою. Основне навантаження у навчальних закладах припадає на вивчення теоретичного матеріалу, який надалі знадобиться у практичній діяльності, але необхідно зазначити, що мало знати нормативно-правову базу, необхідно вміти правильно застосовувати ці знання на практиці. Якщо звернути увагу, то основна мета формування системи знань в сфері кримінального права для

слухачів, також підготовка висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів, а також участь в науково-дослідній роботі навчального закладу (написання наукових статей у профільних або спеціалізованих наукових журналах), при цьому застосування інтернет-ресурсів, використання мультимедійних презентацій, кейс-методів при проведенні занять та здійснення постійного моніторингу існуючих інновацій, оскільки у процесі навчання студенту надається можливість набувати певного досвіду проведення досліджень за фахом. Важливе значення має контроль викладачем за опануванням певних питань самостійно, для контролю самостійної роботи пропонуються виконати різні творчі роботи (презентації, есе, тези доповіді на конференцію, сформулювати блок-семи, здійснити порівняльний аналіз інститутів в Україні та іноземній державі за вибором слухача). Головний фактор враховуємо, що орієнтація на практику протягом вивчення фахового циклу дисциплін сприяє формуванню спеціаліста-діяча. У свою чергу здобувачі вищої освіти повинні активно і зацікавлено ставитись до освітнього процесу; брати участь у дискусіях, розв'язанні проблемних ситуацій, виконувати завдання і дослідження; професійно вирішувати завдання під час практики. Тому, проблема мотиваційного забезпечення освітнього процесу при опануванні предмету кримінальне право у закладі вищої освіти зі специфічними формами навчання полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти не лише пізнавальної, а й професійної мотивації, спрямованої на становлення особистості майбутнього фахівця (слідчого чи дізнавача). Професійна мотивація і професійна спрямованість можуть і не сформуватися, якщо в освітньому процесі недостатньо тих чи інших елементів майбутньої професійної діяльності.

Підсумовуючи вище викладене, можна з впевненістю констатувати той факт, що особистість курсантів включає питання їх мотивації до успішного навчання, високих знань і опанування професії поліцейського та набуття професійних навиків, що стає останнім часом одним з найважливіших. А володіння знаннями положень кримінального права в умовах воєнного стану дозволяє правоохоронцям відповідним чином реагувати на кримінальні правопорушення, вчинені під час воєнного стану, тому здобувачам освіти у ЗВО МВС для опанування навчальних дисциплін необхідно не лише виділяти більше аудиторного часу, але й значно підвищувати якість його викладання та наповнення матеріалом в яких враховуються зміни до законодавства. Оскільки

Література

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

2. Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання: правовий статус та особливості функціонування: матеріали всеукр. наук.-педагогіч. підвищ. кваліф., 1 травня – 11 червня 2023 року. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2023. 108 с.

3. Підвищення якості викладання галузових юридичних дисциплін: збірник матеріалів круглого столу, (м. Київ, 7 жовтня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 92 с.

УДК 343.81(043.2)

Кубрак Р.М., к.ю.н.,

Діденко О.В.,

Пенітенціарна академія України, м. Чернігів, Україна

ОКРЕМІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕНІТЕНЦІАРНОГО ПРОФІЛЮ ЗАСУДЖЕНИХ З ПСИХІЧНИМИ ВІДХИЛЕННЯМИ

Реформаційні процеси, що відбуваються в кримінально-виконавчій політиці України, спрямовані на гуманізацію процесу виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією, прямо корелюють з лібералізацією законодавства, що регулює відносини у цій сфері. Поряд з цим необхідно зазначити, що кримінальні покарання у виді позбавлення волі на певний строк та довічно останні двадцять років інтенсивно застосовуються судами до осіб, винних у вчиненні кримінальних правопорушень. Так, протягом 2004 – 2023 рр. воно призначалось судами до кожного п'ятого, в окремі роки шостого правопорушника. Що має наслідком перебування в установах виконання покарань (далі – УВП) значної кількості засуджених, станом на 01.07.2023 р. 27215 осіб [1].

При цьому серед осіб, які трималися в УВП протягом вказаного періоду від 5 % до 12 % становили засуджені з психічними відхиленнями. Вище зазначене свідчить про чисельність такої специфічної пенітенціарної категорії засуджених.

Аналізуючи окремі характеристики засуджених з психічними відхиленнями, результати опитування респондентів з числа персоналу УВП та засуджених ми дійшли наступних висновків:

– серед засуджених до позбавлення волі на певний строк, які мають з порушення психіки 53% осіб, що вчинили злочин насильницького характеру, згвалтування, розбещення неповнолітніх та інші, які за характером вчинених дій можуть свідчити про наявність в особи психічного відхилення. Решта 47% відбувають покарання за вчинення злочинів майнового характеру, як правило крадіжки, при цьому характеризуються множинністю вчинених протиправних діянь;